

KISITASSARTALINNIK OQALUTTUAARALIORNEQ

SULIASSAP SUUNERA:
OQALUTTUAARALIORNEQ

ALLANNGINNERMI

Assersuutit

ALLANNERMI

Oqaaseqatigiit ikiuutit

Allaffissat

Plakati

Oqaatsit ikiuutit

Kisitsisit

Utertitsivigininneq

KISITASSARTALINNIK OQALUTTUAARALIORNEQ

Sivissusuaa: lektionit 3-4

Klassinut : 1.-4. klassinut

Atuartut ulluinnarni kisitsinermut tunngasunik titartaallutillu allassapput (oqaasertalersuillutik). Suliassaq tulluuttuussaaq.

Kisitsinermi allannermilu siunertaasoq

- Piviusuminngaanniit kisitsinermut nassuiarneqarluni saatsinneqarsinnaasunik nassaartoqassaaq.
- Oqaluttualiornermik pilersitsilluni kisitsinermillu nassuiaarpalaartunik ilisimasaqalernissaat (allaaserinneriaaseq).
- Piviusumik tunngavilimmik oqaaseqatigiinnik pilersitsinermik ilisimasaqalernissaat (oqaaseqatigiilioriaaseq).
- Oqariartuuteqartut oqaaseqatigiit aallaavigalugit ataqatigiilersineq (apeqqutit akissutillu) (allatanik pilersitsineq).
- Oqaatsit annikitsortai soorlu naqinnerit-nipaata-ataqatigiinnerat aamma naqinnerit allanneri aallunneqassasut (naqinnerit).

Malugiuk! Oqariartuuteqartoq tigusissusarlu ersarissarneqassapput (takuuk ilisaritsineq aamma saqqummersitsineq) atuartunut takutinneqassapput.

ALLANNGINNERMI

Piareersarneq

- Atuartut nukarliit piumaffigineqassapput pigisaminnik nassassasut -legot, sapangaaqqat, pastat seqquluttuaqqalluunniit.
- Ullaakkut atuartunut piffissaq sivikitsoq titartaanermut kisitassartalinnik oqaluttuaqqanut atortarsiuk - ass. "Tallimanik banaaniuteqarpunga, atuarfimmulli marluk nassarpakka, qassit sinneruppat?"

Suliassap ilisaritinnera, ataatsimoorussamik oqaloqatigiinneq ilisimasanillu avitseqatigiinneq

- "Kisitassartalinnik oqaluttuaaraliorneq" allattarfissuarmut allassavat atuartullu ilaminnut akissassanik kisitsisitalinnik oqaluttuaaraliussasut paasitillugit.
- Atuartut nassatit *kisitassartalinnik oqaluttuaaraliornermini* atorsinnaavaat.
- Allattarfissuarmut titartaagit allallugulu *Kisitassartalinnik oqaluttuaaraliorit*. Killiffiat aallaavigalugu ataaniittumik toqqaagit.
  - Imeqqutaallat ullui marluk titartakkit 3 aamma 4-nik mannittallit qattarlu arfineq-marlunnik imalik tikkuuserlugu.
  - "10 kr.-iuteqarpunga, kisianni 8 kr. pisiniarama atorpara. Aningaasat sinneruttut qassiuppat?"
  - "Aanaanaga flødepoor` lunik poortanik pingasunik arfinilinnik imalinnik pisimavoq. Flødepoor` lut katillugit qassiuppat?"
  - "Sapangaaqqat 24-t pigisakka kammalaatinnut sisamanut agguattussaavakka, amerlaqatigiinnik pisussaapput. Tamarmik immikkut qassinik pissappat?"
- Atuartut *kisitassartalinnik oqaluttuaaraliornerup* suuneranik oqaloqatigikkit, apeqquteqartarput akissartalinnik.
- Atuartut *kisitassartalinnik oqaluttuaaraliorit* ataatsimik marlunilluunniit pilersitseqatigikkit - nassatit atorsinnaavaat.
- Atuartut marlukkaarlutik *kisitassartalinnik oqaluttuaaraliussapput* atuaqatinullu oqaluttuaralugit.

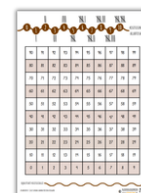
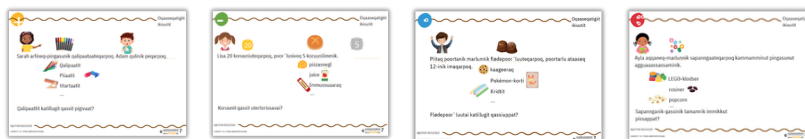

Plakatimi, oqaatsinik ikiutinik aammalu assersuutit takutitsineq

- Assersuutit anillatsinneqassapput taakkunanngalu atuartut atuffallugit (killiffiannut tulluuttuussapput).
- Kisitsisitalinnik oqaluttualiat sannaat pillugu atuartut oqaloqatigikkat (paasissutissaq/ apeqqutit aamma akissutit).
- Atuartut periarfissanik allanik nassaartortikkat, kisitsisit oqaluttuartaat inuttaalu paarlaatsinnaapput.
  - Plakati oqaatsinillu ikiutit takutikkat, isumassarsiorfittut atorsinnaammata.

Suliassap piunasaqatai pillugit saqqummiussineq, suut ikiutaasinnaasut il.il.

- Atuartut eqqaasittakkat *kisitassartalinnik oqaluttualiornermini* paasissutissat/ apeqqutit akissutillu ilaattisangaat.
- Allaffissami sumiissanersut aammalu qanoq peqissanersut takutikkat, akissutitassaa ersitsissannginnami.
- Atuartut oqaaseqatigiinnik ikiutitssaannik ilitsersuutikkat (apeqqutaalluni kisitsineq sumut tunnganersoq) oqaluttuutikkat oqaatsit kisitsisillu paarlaanneqarsinnaasut.
  - Atuartut pikkorisut namminneq kisitsisitalinnik oqaluttualiussasut kaammattukkat - oqaatsinik ikiutinik ikiuserneqarsinnaapput.

- Atuartut *kisitassartalinnik oqaluttuaaraliunnginnermini* makkunannga kaammattorneqassapput:
  - suliassanik allakkunik namminneq akisinnaasatit atuaqatimik akisinnaassaneraat nalilersussavaat.
  - qalipaategissunik soqutiginarsaalluni titartagaralersuissasut.

Malugiuk! 1. klassimiittut titartaallutik, kisitsisinik allallutik nipisiuillutillu allassinnaapput (ilisimasatik malillugit).**Utteritsiviginnineq**

- Ilinniartitsisumut 3-miittoq, utteritsiviginninnermut tunngasoq atorlugu piginnaasat assigiingitsut atorlugit *kisitassartalinnik oqaluttuaaraliorpata* kaammattorneqassapput.

Eqqartueqatigiinneq

- Oqaluttualiornerup qiterpaarnerani eqqartueqatigiisitsigit, makkunannga imaqarsinnaavoq:
  - atuartut marlukkaarillugit oqaloqatigiisikkat ilusaa pillugu (paasissutissat/ apeqqutit akissutillu pillugit).
  - atuartut suleqatigiit ilaminnut suna iluatsinnerlugu suullu pitsangorsarsinnaanersut pillugit oqaluttuutikkat.

Kukkunersuineq naqqissuinerlu:

- Atuartut piunaffigikkat suliatik allanut saqqummiutinnginnerini marlukkaarlutik atuffatissasut, apeqqutinut akissasut kukkussutillu iluarsissaat.

Ilisaritsineq aamma saqqummersitsineq:

- Saqqummeeriaasissamik toqqaagit:
  - Torsuusanut, aulamut atuakkanilluunniit atorniartarfimmut kisitsisinik oqaluttualiat saqqummersinneqarsinnaapput. Eqqaamallugu apeqqutit akissutaat peqillugit takuneqarsinnaassannginnamik.
  - Parallelklassissinnut kisitsisitalinnik oqaluttualiarsi atuarsuik.
  - *Kisitassartalinnik oqaluttuaaraliat* klassimi iikkanut nivingatinneqarsinnaapput angajoqqaanut allanulluunniit takutinneqarlutik akineqarlutillu. Kisitsisitalerneqarsinnaapput (nr.-ilerlugit) akisiffissamillu sanasoqarluni.

Naliliinermi atuartut killiffitik aallaavigalugit sungaartoq, qorsuk tungujortorlu atorlugit ikiuserneqarsinnaapput.

UTERTITSIVIGINNINEQ

ALLANNERMI

Utertitsiviginnineq sungaartoq

- Titartakkat kisitsisillu akuerikkit, taamaattorli atuartut ataasiakkaanik tigussaasunik pingaarutilinnik allannissaannik kaammattussavatit, tigussaasunik, soorlu: **aningaasanik, ikitsisinik sapangaaqqanillu il.il.** taaguutinik atinillu ilanngussissasut ilisimatillugit.
- Oqaatsinik ikiuutit plakatimiittulluunniit ikiuutitut atorsinnaangaat atuartut kaammattussavatit.

Utertitsiviginnineq qorsuk

- Atuartut kaammattorneqassapput **Uanga** atorlugu (“Qulinik qaqqortariaateqarpunga sisamalli tunniuppakka..”), imaluunniit kinaassusersiutit pingajuat atorlugu **una/uuma (Suusaat** pingasunik poor`luuteqarpoq, ataaseq 4 kr.-ilik ...”).
- Atuartut eqqaasineqartassapput atortunut tunngasunik oqaluttualiaminni ilanngussisassasut - ass. “Pia, Ea Ailalu arfinilinnik **inukkanik** tigummiarput. Katillugit **inukkat** qassiuppat? **Inukkat 24-t**”, Poor`lunik pingasunik **5 kr.-inik** akilinnik pisivunga. akiliutissakka qassiussappat? Akissutaa: 15 kr.”

Utertitsiviginnineq tungujortoq

- Atuartut kaammaattorneqassapput allaaserinninnerminni nassuiaasinnaapput - ass. “lipilit **sungaartut** koorimi mikinermiipput arfineq-pingasullu **qorsuit** koorimi **anginnermiillutik ...**”.
- Atuartut kaammattorneqassapput oqaluttualiartik ajornarnerutinniarlugu akissutissamut atugassarinnngisaminnik kisitsisinik atuinerusinnaasut - ass. “Niviarsiaqqat **arfineq-pingasunik** ukiullit marluk, immikkut 12 kr.-ilinnik sikusipput ...”.
- Atuartut allaffissami oqaluttualiartik paasinarsarniarlugu kisitassanik ilanngussisinnaapput (**14+ 9 =**) imaluunniit akisassanik periarfissiillutik (ass. eqqortoq eqqunngitsorlugu).

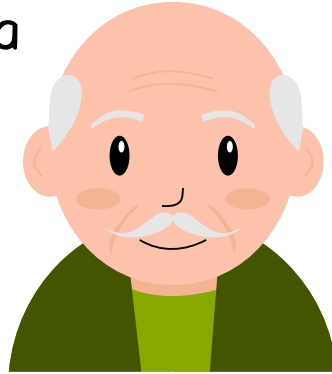
Paasissutissat apequtillu:

Anaana

2 kr.

Aataa

4 kr.

Sofie

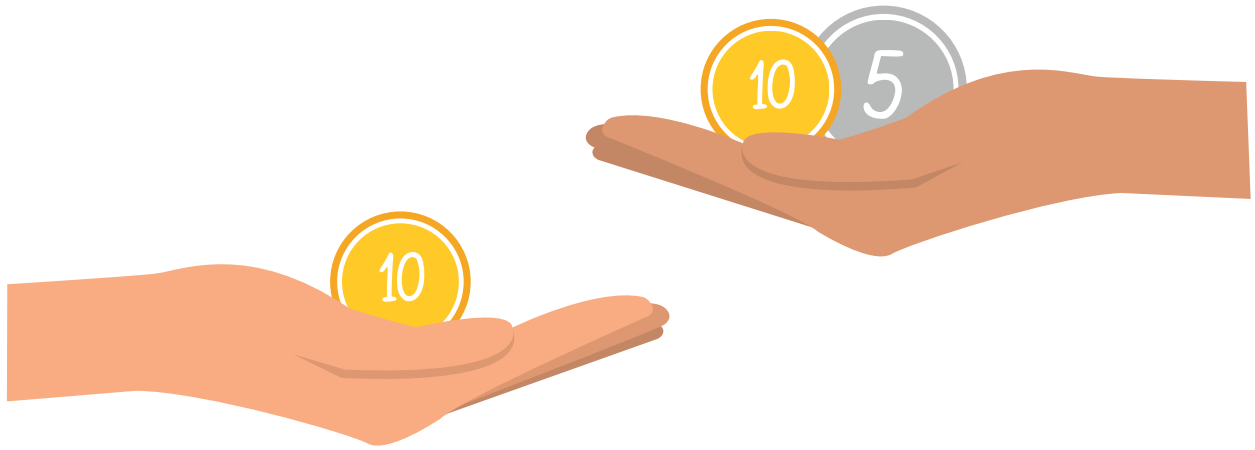

Akissutaa:

6 kr.

Paasissutissat apequtillu:

Tuniniaasunut atugassaminnik Salik 10 kr.–iuteqarpoq
Aimalu 15 kr.–iuteqarluni.

Katillugit qassiuteqarpat?

Akissut:

25 kr.

Paasissutissat apeqꞥutillu:

Akissut:

Sarah arfineq-pingasunik qalipaataateqarpoq. Adami qulinik peqarpoq.

Qalipaaitit

Piiaaitit

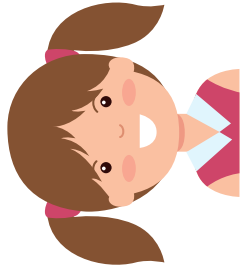
titartaaitit

...

Qalipaaitit katillugit qassit pigivaat?

Oqaaseqatigiit
ikiuutit

Lisa 20 kr.-iuteqarpoq, poor´lusivoq 5 kr.-ilimmik.

pizzasnegli

juice

Immussuaaraq

...

Kr.-nit qassit utertorissavai?

Piitaaq poortanik marlunnik flødepoor´ luuteqarpoq, poortarlu ataaseq
12-inik imaqarpoq.

kaageeraq

Pokémon-korti

Kridtit

...

Flødepoor´ luutai katillugit qassiuppat?

Ayla aqqaneq-marlunnik sapangaaraateqarpoq kammaminut
pingasunut agguaaassaminik.

Legot

seqquluttuaqqat

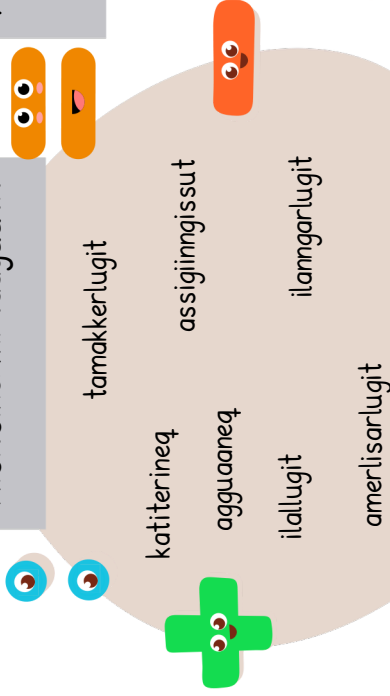

popcornit

...

Sapangaqqanik qassinik tamarnik
immikku pissappat?

Kisitsinermi taaguutit

Kisitsinermi sakkut

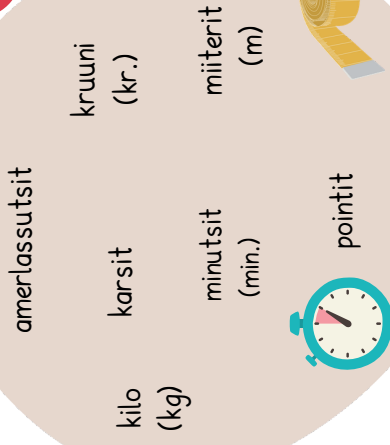
Kisitassartalinneq oqaluttuaarlioneq

Oqaluutit

Taaguutit

Piumaffiginneq

Titartaagit naatsunnguanillu kisitsitalinnik oqaluttualiorlutit,
apeqqutitaqassapput akissutissartaqarlutillu.

Kisitsinermi iluaqutaasinnaasut

sapangaaqqat

tussit

Legot

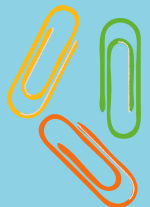
qalipaaitit

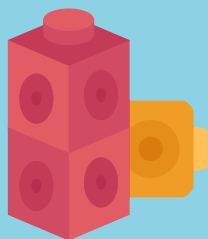
atuakkat

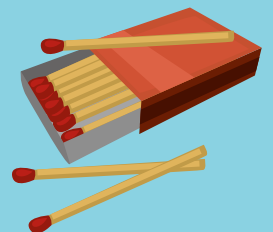
kiggittaaitit

centikubit

ikitsisit

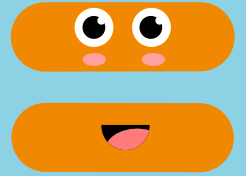

Kisitseriaatsit oqaatsillu

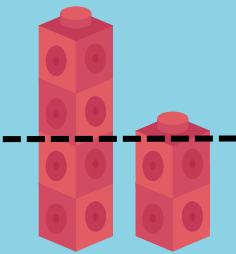
amerlaqatigaa

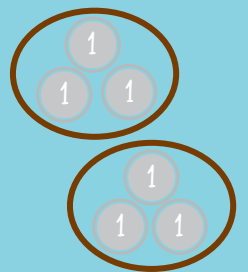
assigaa

katiterinermi
ilisarnaatilanngaanermi
ilisarnaat

assigiinngissut

amerlisaanermi
ilisarnaatagguaalluni
ilisarnaat

agguataarineq

Taaguutit

kruuni
(kr.)

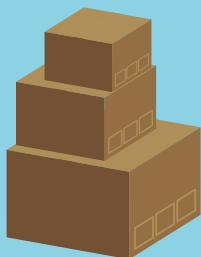
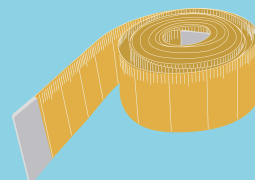
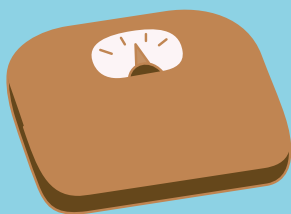
amerlassutsit

pointi

minutsit
(min.)

karsit

miiteri
(m)kilo
(kg)

gradi (°C)

aappalaartut

qorsuit

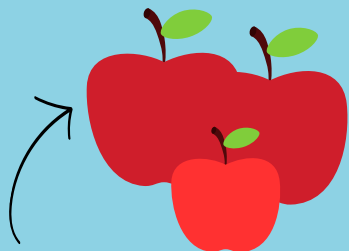
tungujortoq

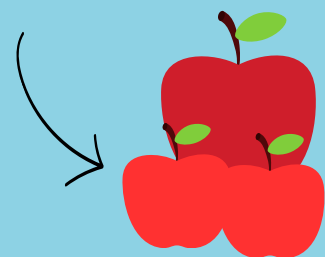
sungaartut

angisuut

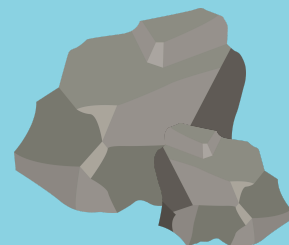
mikisut

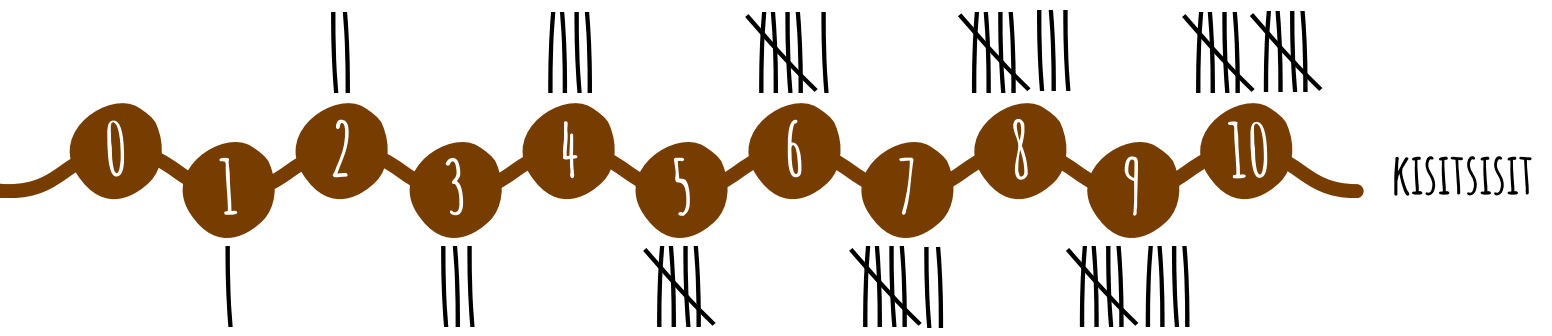

kusanartut

manngertut

90	91	92	93	94	95	96	97	98	99
80	81	82	83	84	85	86	87	88	89
70	71	72	73	74	75	76	77	78	79
60	61	62	63	64	65	66	67	68	69
50	51	52	53	54	55	56	57	58	59
40	41	42	43	44	45	46	47	48	49
30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9

ISUMASSARSIORFISSAT ATORTULLU

Aningaasaasat/ ooriusat

Kisitassartalinnik oqaluttuaaraliornermi ooriusat/ aningaasaasat IsumMat+ 2a aamma 2b mappetaani kopiigassat pappiaqqat atortussani kisitsisitalit 7 -17 kopeerlugit, qiortarlugit atorneqarsinnaapput.

Atuagaq atuarfimmi pigineqanngippat ibog-imi nassaarineqarsinnaavoq.

Kisitassartalinnik oqaluttuaaraliornermi isumassarsiorfissat

Kisitsisit allannissaannik ilitersuutit IsumMat+ 1-imi nassaarineqarsinnaapput. Kisitsisinik allannissamik ilitersorneqarsinnaapput.

Kisitassartalinnik oqaluttuaaraliornermi atuakkat assigiinngitsut aamma IsumMat+ 1 -3a/ 3b isumassarsiorfigineqarsinnaapput.

Atuagaq atuarfimmi pigineqanngippat ibog-imi nassaarineqarsinnaavoq.